

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אף אוזון גרון אלקטיב שנה ד' - 96462

תאריך עדכון אחרון 02-03-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: רפואה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ניר הירשהורן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: drnir@hadassah.org.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי א' בין השעות 8:00-10:00

מורי הקורס:

ד"ר אוהד כהן,
איילון הדר,
אור שטריקמן,
אטל פייר,
בהט דינור ענת,
רון פרץ,
אנאסטיס;אן איב סישל,
עליזה רובין,
ד"ר בועז פורר,
גאמיל גנטוס,
יהודה טרנובסקי,
שחר משה נגארי,
בן ציון הורביץ,
ד"ר ניר הירשהורן,
רעות בוק,
מתתיהו אורמינר,
ד"ר טלי לנדאו זמר,
רן פישר,
ד"ר שגית שטרן,
ד"ר שמרית שרב,
ד"ר תום רז ירקוני,
ד"ר רון אליישר,
ד"ר מיכל קאופמן,
ד"ר מנחם גרוס,
ד"ר נעם ברטוב,
עבדאל קאדר נרמין,
וולף רפאל,
רון פישר,
גאמיל;פרי וינברגר,
אנה לזוטקין,
ד"ר יונתן להב,
ד"ר יעל שפירא גליץ,
ד"ר ספיר אסף פנחס

תאור כללי של הקורס:

היכרות בסיסית עם המחלות השכיחות בתחום אף, אוזן וגרון ובתחום גידולי ראש וצוואר הכולל פתופיזיולוגיה אמצעי אבחון, אבחנה מבדלת, מהלך טבעי, וטיפול כירורגי

מטרות הקורס:

היכרות ולימוד הגישה לאבחון וטיפול במחלות בתחום האף, אוזן וגרון – גידולי ראש וצוואר

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- א. לזהות את הסימפטומים, המחלות והסינדרומים השכיחים בתחום האף, אוזן וגרון בנוסף לראש והצוואר כולל אבחנה מבדלת.
- ב. להכיר את אמצעי האבחון הרלוונטיים כולל: אנמנזה, בדיקה גופנית, דימות, ומעבדה.
- ג. מושגי יסוד בתחומי האפידמיולוגיה, הפתופיזיולוגיה, והמהלך הטבעי.
- ד. להכיר את אמצעי הטיפול המקובלים כולל פרמקולוגיים, כירורגיים ואחרים.

דרישות נוכחות (%) :
80%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית (הרצאות)

הוראה ליד מיטח החולה במחלקה
הוראה והדרכה במרפאה וחדר מיון
הוראה והדרכה אישית בחדר ניתוח
תוכנית הלימוד במחלקתנו נבנתה עם הרבה מחשבה ומאמץ. אנו מקווים ומאמינים שהסבב יעזור לכם בכל מקצוע רפואי בו תבחרו לעסוק בעתיד.

הלימוד בסבב יסלם לימוד עצמי, מבוסס הישגים נדרשים כפי שמוגדרים בסילבוס; לימוד משולב עם רופאים המתמקד בבעיה קלינית / תחום קליני; לימוד מודרך ליד מיטת החולה; לימוד בחדר ניתוח ובמרפאה.

צוות הרופאים שמח להדריך אתכם במהלך הסבב וישמח להמשיך קשר אקדמי / מחקרי עם סטודנט מצטיין שיתעניין בהמשך בהתמחות בתחום א.א.גרון / ניתוחי ראש-צוואר.

אנו מבקשים שבמהלך הסבב תיעזרו ותלמדו באמצעות ה- Moodle האוניברסיטאי, וזאת לשם צפייה במצגות / סרטוני לימוד, דיווח על פעילות, מילוי שאלוני הערכה למרצים ופתרון בוחן.

הפעילות הסטודנטאית במחלקה נעשית על פי לוח"א אותו תקבלו בתחילת הסבב. מעבר לכך, תכירו בתחילת הסבב מומחה ומתמחה מהמחלקה שיהיו המנטורים האישיים שלכם בתקופת הסבב. אנא הקפידו על תוכנית הלימוד והיו סבלניים לאילוצים ולשינויים הקשורים לפעילות קלינית לא מתוכננת. אתם עוד רגע קט חלק אינטגרלי וחשוב ממערכת הבריאות שפועלת כידוע תחת אילוצים שונים!

הצוות הרפואי משקיע ומקדיש זמן רב על פי דרישות האוניברסיטה לשם לימודכם, וזאת תוך כדי מחויבויות ומטלות קליניות ואקדמיות רבות. אנו רואים בכם קולגות למקצוע ובטוחים שתנצלו את הזמן בסבב הנוכחי באופן מיטבי. משובי הערכת המרצים בסוף הסבב חשובים לקידומו האקדמי של כל מי שמלמד אתכם, והמטלה של מילוי משובים הינה חובה מוסרית שלכם הסטודנטים!

המסמך נכתב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד!*

מספר נקודות שיקלו עליכם וימקסמו את הלימוד במחלקה:

- לימוד עצמי על פי מצגות / סרטונים - הכרחי טרם המפגש הקליני על אותו נושא!

- נוכחות מינימום של 80% על פי הגדרות האוניברסיטה. עליכם למלא דיווח נוכחות ב- Moodle
- תורנות מיון (עד השעה 23:00) אחת לפחות במהלך הסבב. עד שני סטודנטים יחד בתורנות. מומלץ
להיעזר במנטורים לגבי ימים מומלצים לביצוע התורנות. עליכם למלא דיווח נוכחות ב- Moodle
- מילוי הערכת מרצים (מומחים ומתמחים). קישור אוניברסיטאי או דרך ה- Moodle
- מעבר בהצלחה (ציון 70 ומעלה) של בוחן הסיום. הבוחן הינו שאלון רב-ברירה ("אמריקאי") והוא
יפתח ב- Moodle בשעה 15:00 של היום האחרון בסבב. זמן מילוי הבוחן הינו מקסימום שעה. ניתן
יהיה לענות על הבוחן במשך 24 שעות מרגע פתיחתו, וזאת ממחשבים בבית החולים, בפקולטה, בבית
ובפלאפון. במידה והציון מתחת ל- 70, ינתנו אפשרויות נוספות להתמודד עם הבוחן, עם השהייה של
שעה אחת בין ניסיון לניסיון במהלכה תוכלו לחזור קצת על החומר אותו לא ידעתם. זאת כאמור באותן
24 שעות בהן הבוחן פתוח ב- Moodle.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

בדיקה גופנית -

- הכרת האנטומיה והפיזיולוגיה הרלבנטיים לתחום א.א.גרון / ניתוחי ראש-צוואר
- הכרת יסודות הבדיקה הפיזיקלית התקינה
- הכרת יסודות הבדיקה הפיזיקלית בפתולוגיות שכיחות

א.א.גרון ילדים -

היכרות בסיסית עם המחלות השכיחות בתחום אף, אוזן וגרון ילדים - אנטומיה, פתופיזיולוגיה, אמצעי
אבחון, אבחנה מבדלת, מהלך טבעי, טיפול תרופתי וכירורגי.
מחלות אוזניים:

דלקת אוזן תיכונה וחיצונית חריפה

תפליט כרוני בחלל אוזן תיכונה

ליקויי שמיעה בילדים

נקב בעור התוף, כולסטאטומה

מחלות דרכי הנשימה:

מחלות שקדים והאדנואידים - הגדלה, דלקות, אבצס פריטונזילרי, תסמונת דום נשימה בשינה בילדים
הפרעות מולדות ונרכשות בדרכי הנשימה בילודים וילדים
לרינגומלציה, היצרות סובגלוטית מולדת, שיתוק מיתרים מולד
מחלות הצוואר:

גושים ולימפאדנופתיה בצוואר בילדים, ציסטה תירוגלוסלית, דרמואיד ציסט, ציסטות ברנכיאליות

זיהומים עמוקים בצוואר (Infections Retropharyngeal & Parapharyngeal)

לימפאדנופתיה צווארית, דלקת חוזרת בפרותיס בילדים

הגישה לאבחון וטיפול במחלות בתחום האף, אוזן וגרון - ראש וצוואר בילדים:

הגישה לירידה בשמיעה בילדים

הגישה לסטרידור אקוטי וקרוני בילדים

הגישה לגושים בצוואר בילדים

הגישה לנחירות והפסקות נשימה בשינה בילדים

אוטולוגיה -

אנטומיה ופיזיולוגיה של האוזן, הכרת האנטומיה הבסיסית : חלוקה לאוזן חיצונית, תיכונה ופנימית,

הכרת המבנים הבסיסיים המרכיבים כל מדור

פיסיוולוגיה בסיסית של מנגנון השמיעה. הבנה בסיסית של בדיקות שמיעה.

ירידת שמיעה פתאומית - אבחנה וטיפול

מחלות אוזן חיצונית - אבחנה, מאפיינים וטיפול.
אוזן תיכונה - דלקת אוזן חריפה, מסטואידיטיס וסיבוכים
נוזלים באוזניים, דלקת אוזן כרונית עם ובלי כולסטאטומה.
מחלות כרוניות של האוזן התיכונה (נקב, כולסטאטומה), אבחנה, גישות טיפוליות, הכרת הניתוחים
אפשרויות שיקום שמיעה על ידי מכשירי שמיעה מושתלים ושתלי שבלול

וסטיבולוגיה:

הגישה לחולה המסוחרר, המאפיינים בין סחרחורת "אמיתית" (vertigo) לסחרחורת "לא אמיתית" (dizziness)

הבדלים בין סחרחורת ממקור פריפרי, וסטיבולרי למקור מרכזי
אנטומיה ופיסיולוגיה בסיסית של המערכת הוסטיבולרית באוזן הפנימית
מחלות סחרחורת נפוצות - *benign paroxysmal positional vertigo, vestibular neuronitis, disease meniere*
בדגש על אבחנה פיסיקלית, פתופיזיולוגיה וטיפול.

גידולי ראש צוואר -

- אפידמיולוגיה, דמוגרפיה, גורמי סיכון והישרדות של גידולי ראש צוואר
- היסטולוגיה ואתרים של גידולי ראש צוואר. אסוציאציה בין וירוסים לגידולי ראש צוואר
- הסתמנות קלינית ותהליך הבירור - הדמיה, ציטולוגיה / היסטולוגיה של גידולי ראש צוואר
- הכרת שיטת דרוג קליני ופתולוגי של גידולי ראש צוואר לאתרים השונים. *system staging TNM*
- עקרונות ואופציות טיפוליות - כירורגיות ושאינן כירורגיות. הכרת גישות כירורגיות עקרוניות.
- עקרונות עבודת צוות רב תחומי
- עקרונות כירורגיים בכירורגיה אונקולוגית - למחלה צווארית (סוגי דיסקציות צוואריות), למחלה ראשונית (גישה, גבולות, שחזור, בליעה, נשימה, דיבור)

גידולי בלוטת התריס -

- אפידמיולוגיה, דמוגרפיה, גורמי סיכון והישרדות גידולי בלוטת תריס ממוינים
- היסטולוגיה, גידולי בלוטת תריס ממוינים ולא ממוינים
- הסתמנות קלינית ותהליך הבירור - הדמיה, ציטולוגיה. קלסיפיקציות סונוגרפית וציטולוגית לגידולי בלוטת תריס ממוינים
- אופציות ניתוחיות - כריתת אונה אחת אל מול כריתה שלמה / *completion*. דיסקציות צוואריות בגידולי בלוטת התריס

לארינגולוגיה -

- הכרות עם השלד הסחוסני והגרמי של הגרון
- הכרות עם שרירי הגרון, נקודות האחיזה שלהם והתפקיד שלהם בתנועה
- הכרות עם העצבוב של הגרון
- הכרות עם הגידים והממברנות של הגרון
- הכרות עם המבנה הרב שכבתי של מיתרי הקול והקשר שלו לפיזיולוגיה של הגרון
- הכרת תפקידי הגרון ותפקודי הגרון והקשר למבנה האנטומי כולל מנגנון הבליעה, הנשימה, הדיבור, שיעול, וולסלבה ולרינגוספזם
- זיהוי מבני הגרון בבדיקה לרינגוסקופית
- הכרת גורמי הסיכון לצרידות, נטילת אנמנזה ראשונית רלבנטית למטופל עם צרידות
- הכרות עם גורמים אטיולוגיים שכיחים לצרידות מבנים, נוירולוגים, אונקולוגים ופונקצינולים.
- הכרות עם עקרונות הטיפול בחולה עם צרידות
- הכרות עם הגישה הטיפולית המולטידיסציפלינרית למטופלים עם הפרעת קול

סינוסים -

- אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת הסינוסים וחלל האף
- סינוסיטיס חריפה/ סינוסיטיס כרונית - הגדרות ותסמינים
- הדמיה של הסינוסים
- טיפול בסינוסיטיס חריפה
- סיבוכי סינוסיטיס
- סינוסיטיס כרונית CRSsNP vs CRSwNP
- טיפול בסינוסיטיס כרונית
- טיפולים ביולוגיים חדשניים לסינוסיטיס כרונית

רפואה דחופה א.א.גרון , ראש וצוואר -

- דימומים מהאף (אפיסטקסיס): דימום קדמי ואחורי, אטיולוגיות, טיפול בחולה המדמם, טכניקות שונות לעצירת דימומים מהאף.
- הסימנים לשאיפת גוף זר - אנמנזה, בדיקת גופנית והדמייה. טיפול
- טראומת צוואר חודרת - הגדרה, חלוקת הצוואר לאיזורים שונים והסיבה לכך, הסכנות בכל איזור פגיעה צווארי. הגישה האבחנתית והטיפולית לפצוע חבלה חודרת צווארית
- חבלת אף והמטומה ספטאלית, חבלות אפרכס והמטומה של האפרכסת
- שמירת דרכי אוויר במחלות way-Air (זיהומי / גידולי)
- זיהום צווארי עמוק , angina Ludwig

חומר חובה לקריאה:

הפרקים הרלוונטיים במהדורה המעודכנת של אחד מהספרים האופציונליים:

1. Ear Nose and Throat Diseases - W. Becker
2. Boies Fundamentals of Otolaryngology - GL Adams
3. Essential Otolaryngology - KJ Lee

חומר לקריאה נוספת:

יימסר לפני תחילת הקורס

נא לעבור על מצגות וסרטונים לפני כל מפגש לימודי !

מרכיבי הציון הסופי :

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 50 %
- השתתפות פעילה / עבודת צוות 20 %
- הערכת מנחה אישי / המדריך / הצוות 10 %
- נוכחות / השתתפות בסיוור 20 %

מידע נוסף / הערות:

ברוכים הבאים*,

תוכנית הלימוד במחלקתנו נבנתה עם הרבה מחשבה ומאמץ. אנו מקווים ומאמינים שהסבב יעזור לכם בכל מקצוע רפואי בו תבחרו לעסוק בעתיד.

הלימוד בסבב ישלב לימוד עצמי, מבוסס הישגים נדרשים כפי שמוגדרים בסילבוס; לימוד משולב עם רופאים המתמקד בבעיה קלינית / תחום קליני; לימוד מודרך ליד מיטת החולה; לימוד בחדר ניתוח ובמרפאה.

צוות הרופאים שמח להדריך אתכם במהלך הסבב וישמח להמשיך קשר אקדמי / מחקרי עם סטודנט מצטיין שיתעניין בהמשך בהתמחות בתחום א.א.גרון / ניתוחי ראש-צוואר.

אנו מבקשים שבמהלך הסבב תיעזרו ותלמדו באמצעות ה-Moodle האוניברסיטאי, וזאת לשם צפייה במצגות / סרטוני לימוד, דיווח על פעילות, מילוי שאלוני הערכה למרצים ופתרון בוחן.

הפעילות הסטודנטאית במחלקה נעשית על פי לוח"א אותו תקבלו בתחילת הסבב. מעבר לכך, תכירו בתחילת הסבב מומחה ומתמחה מהמחלקה שיהיו המנטורים האישיים שלכם בתקופת הסבב. אנא הקפידו על תוכנית הלימוד והיו סבלניים לאילוצים ולשינויים הקשורים לפעילות קלינית לא מתוכננת. אתם עוד רגע קט חלק אינטגרלי וחשוב ממערכת הבריאות שפועלת כידוע תחת אילוצים שונים!

הצוות הרפואי משקיע ומקדיש זמן רב על פי דרישות האוניברסיטה לשם לימודכם, וזאת תוך כדי מחויבויות ומטלות קליניות ואקדמיות רבות. אנו רואים בכם קולגות למקצוע ובטוחים שתנצלו את הזמן בסבב הנוכחי באופן מיטבי. משובי הערכת המרצים בסוף הסבב חשובים לקידומו האקדמי של כל מי שמלמד אתכם, והמטלה של מילוי משובים הינה חובה מוסרית שלכם הסטודנטים!

המסמך נכתב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד!*

מספר נקודות שיקלו עליכם וימקסמו את הלימוד במחלקה:

- לימוד עצמי על פי מצגות / סרטונים - הכרחי טרם המפגש הקליני על אותו נושא!
- נוכחות מינימום של 80% על פי הגדרות האוניברסיטה. עליכם למלא דיווח נוכחות ב-Moodle
- תורנות מיון (עד השעה 23:00) אחת לפחות במהלך הסבב. עד שני סטודנטים יחד בתורנות. מומלץ להיעזר במנטורים לגבי ימים מומלצים לביצוע התורנות. עליכם למלא דיווח נוכחות ב-Moodle
- מילוי הערכת מרצים (מומחים ומתמחים). קישור אוניברסיטאי או דרך ה-Moodle
- מעבר בהצלחה (ציון 70 ומעלה) של בוחן הסיום. הבוחן הינו שאלון רב-ברירה ("אמריקאי") והוא יפתח ב-Moodle בשעה 15:00 של היום האחרון בסבב. זמן מילוי הבוחן הינו מקסימום שעה. ניתן יהיה לענות על הבוחן במשך 24 שעות מרגע פתיחתו, וזאת ממחשבים בבית החולים, בפקולטה, בבית ובפלאפון. במידה והציון מתחת ל-70, ינתנו אפשרויות נוספות להתמודד עם הבוחן, עם השהייה של שעה אחת בין ניסיון לניסיון במהלכה תוכלו לחזור קצת על החומר אותו לא ידעתם. זאת כאמור באותן 24 שעות בהן הבוחן פתוח ב-Moodle.